

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

**Pregled podataka o ukidanju statusa
otpada i nusproizvodima za 2021. godinu**

KLASA: 351-02/22-75/32

URBROJ: 517-12-1-3-1-22-1

Pregled podataka o ukidanju statusa otpada i nusproizvodima za 2021. godinu

Autor:

Vibor Bulat

Autor fotografije na naslovnici:

Vibor Bulat

.

Zagreb, studeni 2022.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Radnička cesta 80/7, 10 000 Zagreb, Hrvatska
mingor.gov.hr

Sadržaj

1. UKIDANJE STATUSA OTPADA	2
1.1. Uvod.....	2
1.2. Ukidanje statusa otpada od 2015. do 2021. godine.....	3
2. NUSPROIZVODI.....	11
2.1. Uvod.....	11
2.2. Nusproizvodi od 2014. do 2021. godine	11
3. ZAKLJUČAK.....	17

1. UKIDANJE STATUSA OTPADA

1.1. Uvod

Obveze vezane za ukidanje statusa otpada propisane su čl. 44. i čl. 45. Zakona o gospodarenju otpadom (NN 84/2021, dalje u tekstu Zakon)¹ i Pravilnikom o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada (NN 117/14, dalje u tekstu Pravilnik). Okvirna direktiva o otpadu (2008/98/EC) uvodi postupak za ukidanje statusa otpada (eng. End-of-waste (EoW) criteria), koji je odgovarajuće prenesen u Zakon.

Pregled podataka o ukidanju statusa otpada i nusproizvodima za 2021. godinu (dalje u tekstu Pregled) Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (dalje u tekstu MINGOR) izradilo je temeljem zaprimljenih izvješća o ukidanju statusa otpada za 2021. godinu koje su tvrtke upisane u Očevidnik za ukidanje statusa otpada bile u obvezi dostaviti u MINGOR do 1. ožujka 2022. godine.

Obzirom da Zakon propisuje da se na određivanje ukidanja statusa za određene vrste otpada (papir, staklo, guma, tekstil, agregat, metal) za koje su kriteriji utvrđeni na razini EU, primjenjuju propisi EU, osobe koje su u RH ukidale status otpada na temelju tih kriterija nisu dužne upisati se u Očevidnik te nisu dužne dostavljati u MINGOR izvješća o ukidanju statusa otpada. Stoga ovaj Pregled ne obuhvaća te količine.

U prosincu 2021. godine u Očevidniku za ukidanje statusa otpada bile su upisane ukupno 53 tvrtke koje su bile u obvezi dostaviti 83 izvješća o ukidanju statusa otpada. Od navedenog broja od strane 51 tvrtke dostavljeno je 81 izvješće o ukidanju statusa za 2021. godinu. Preostale dvije tvrtke koje nisu ispunile zakonsku obvezu i dostavile izvješće, MINGOR je dodatno kontaktirao i poslao požurnice, međutim tvrtke se nisu odazvale.

Ukupno prijavljena količina otpada koja je u svrhu ukidanja statusa otpada ušla na postupke oporabe u 2021. godini iznosila je 407.905 tona, gdje je najveći udio činio građevni otpad (52 %). Po obradi kojom se ukinuo status otpada, količina nastalog materijala/ proizvoda iznosila je 343.066 tona u čemu je najveći udio činio reciklirani agregat (53 %).

U odnosu na količinu otpada koji je ušao u postupak ukidanja statusa otpada, količina nastalog materijala/proizvoda manja je za oko 65.00 tona. Najveći gubitci u količini evidentirani su prilikom nastanka komposta pri ukidanju statusa biorazgradivog otpada za aerobnu obradu (za 49.744 tone odnosno 60 %), kod nastanka recikliranog agregata pri ukidanju statusa otpada građevnog otpada (za 31.326 tona odnosno 15 %) te kod nastanka anaerobnog digestata pri ukidanju statusa biorazgradivog otpada za anaerobnu obradu (za 5.952 tone odnosno 18 %). Veća količina nastalog materijala/proizvoda u odnosu na količinu otpada koji je ušao u postupak ukidanja statusa otpada evidentiran je kod polimerne sirovine koje je nastalo za 25.470 tona više u odnosu na otpad od plastike.

---

¹. U srpnju 2021. stavljen je van snage Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19, 98/19) u kojem su čl. 15. bile propisane obveze vezane za ukidanje statusa otpada.

1.2. Ukidanje statusa otpada od 2015. do 2021. godine

Tvrtka koja je upisana u Očevidnik ukidanja statusa otpada podnosi Zahtjev za upis u Očevidnik ukidanja statusa otpada za određenu vrstu otpada za koju je potrebno ukidanje statusa otpada. Upisanoj vrsti otpada dodjeljuje se pripadajući broj ukidanja statusa otpada (USO-). Iz navedenog razloga broj tvrtki koje su upisane u Očevidnik ukidanja statusa otpada različit je od broja vrsta otpada upisanih u Očevidnik ukidanja statusa otpada. Izvješće o ukidanju statusa se dostavlja za svaku vrstu otpada zasebno.

U razdoblju od 2015. godine do kraja 2021. godine u Očevidnik ukidanja statusa otpada upisane su ukupno 54 tvrtke od kojih je jedna tijekom promatranog razdoblja izbrisana i 84 vrsta otpada kojima se ukida status otpada od čega je jedno tijekom promatranog razdoblja izbrisano (tablica 1). U 2021. godini u Očevidnik ukidanja statusa otpada upisano je 10 tvrtki i 18 vrsta otpada kojima se ukida status otpada.

Sukladno navedenom, ukupno 53 tvrtke bile su u obvezi do 1. ožujka 2022. godine za 2021. godinu dostaviti u MINGOR ukupno 83 izvješća o ukidanju statusa otpada.

Svoju obvezu propisanu Pravilnikom za 2021. godinu ispunila je 51 tvrtka. Dostavljeno je ukupno 81 izvješće o ukidanju statusa otpada od čega je u 17 izvješća prijavljeno da nije bilo ukidanja statusa otpada. Dvije tvrtke, od kojih je jedna u stečaju, nisu ispunile obvezu dostave ukupno dva izvješća o ukidanju statusa otpada za 2021. godinu (tablica 2).

Tablica 1. Broj tvrtki upisanih u Očevidnik i broj vrsta otpada u Očevidniku ukidanja statusa otpada, u razdoblju 2015.-2021. godine

Očevidnik ukidanja statusa otpada				
	Broj tvrtki		Broj vrsta otpada	
	Upisano ²	Izbrisano	Upisano	Izbrisano
Ukupno evidentirano u razdoblju 2015.-2021.:	54	1	84	1
Očekivani broj tvrtki / USO izvješća koja su trebala biti dostavljena za 2021. godinu	53		83	
Broj tvrtki / USO izvješća koja su dostavljena za 2021. godinu	51		81	

Tablica 2. Broj izvješća o ukidanju statusa otpada u 2021. godini

Broj izvješća o ukidanju statusa otpada			
Dostavljeno		Nije dostavljeno	Ukupno
Sadrži podatke o količinama	Nije bilo ukidanja statusa otpada		
64	17	2	83

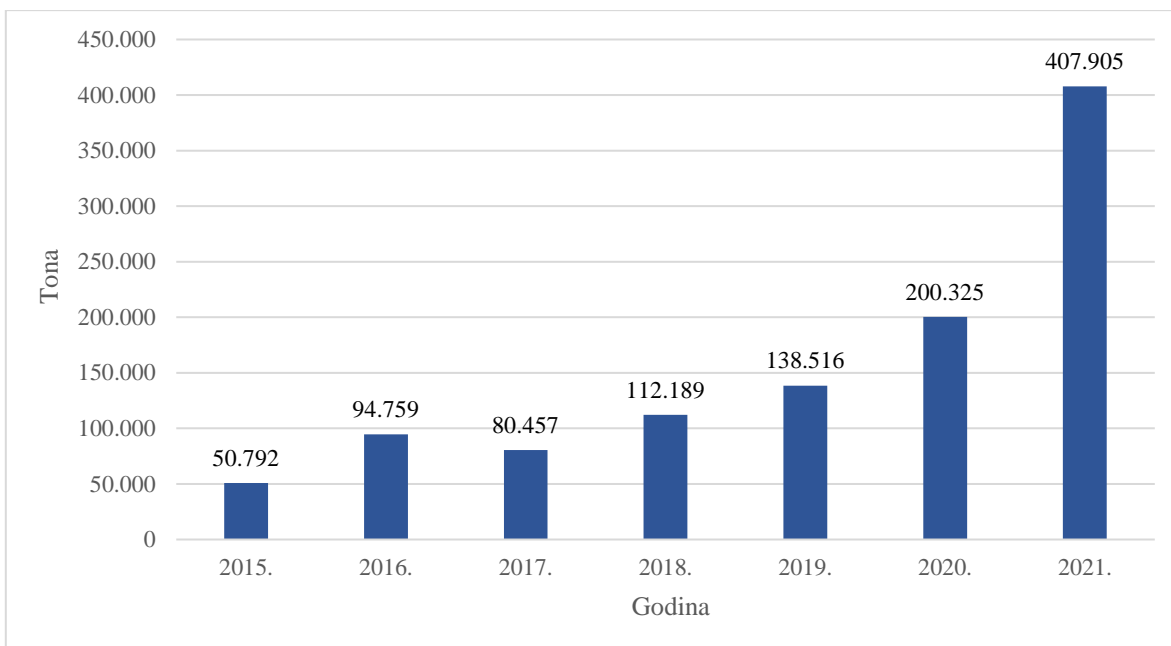
² Broj upisanih tvrtki bez ponavljanja istih po godinama.

Vrste otpada za koje je u razdoblju od 2015. do 2021. godine prijavljeno da su ušle u postupak ukidanja statusa otpada i vrste nastalog materijala /proizvoda nakon ukidanja statusa otpada prikazan je u tablici 3.

Tablica 3. Vrste otpada koje su ušle u postupak ukidanja statusa otpada i nastale vrste materijala / proizvoda nakon ukidanja statusa otpada

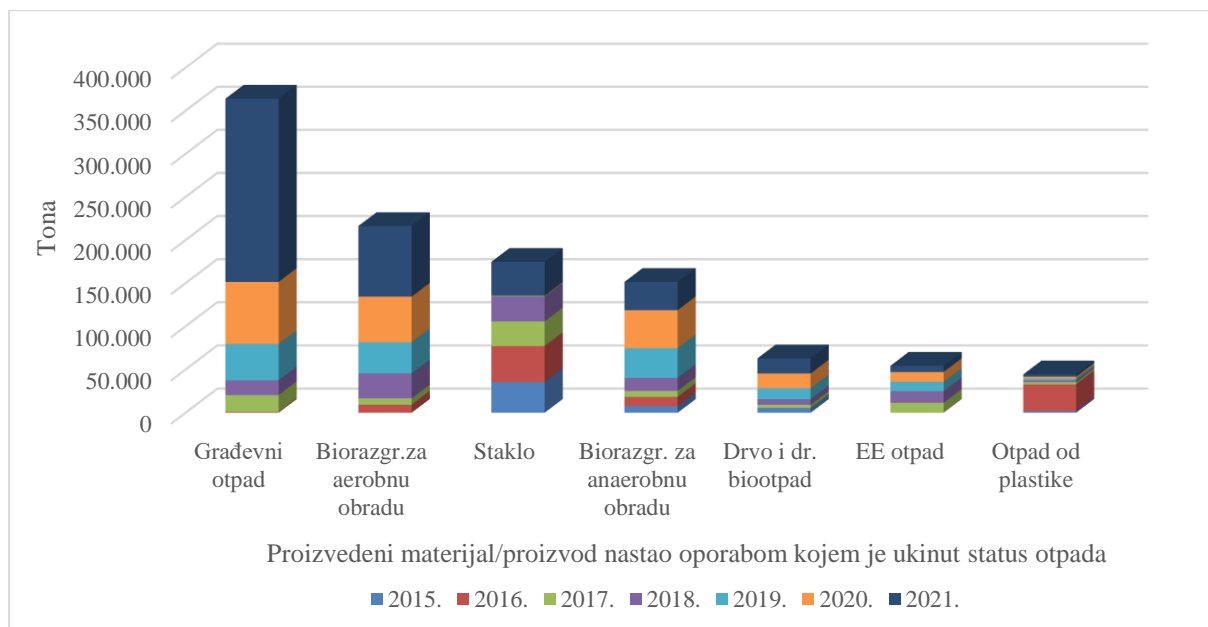
Vrste otpada koje su ušle u postupak ukidanja statusa otpada	Vrste nastalog materijala/ proizvoda nakon ukidanja statusa otpada
Otpad od drva i ostali biootpad	Čvrsto biogorivo
Biorazgradivi za aerobnu obradu (kompostiranje)	Kompost
Biorazgradivi za anaerobnu obradu	Anaerobni digestat
Građevni otpad	Reciklirani agregat
Kompozitni materijal	Kompozitni materijal za pokrivanje otpada na odlagalištima otpada, brtvljenje odlagališnih ploha,...
Otpad od metala	Metalna sirovina (metalna ambalaža, aluminijska sirovina, željezna sirovina, usitnjeni čelik)
Otpad o plastike	Polimerna sirovina
Otpadna odjeća i tekstil	Pamučne krpe i pamučnjak
Otpadni i tiskarski toneri	Tonerski ulošci
Staklo, EE otpad	Stakleni granulati (ambalažni i flat), floriglas, lomljeno staklo

U 2016. godini, u odnosu na 2015. godinu, evidentiran je porast količine otpada (najviše otpadnog stakla) koji je ušao u postupak ukidanja statusa otpada za 87 %, a u 2017. godini bilježi se smanjenje za 15 %. Nadalje, u razdoblju od 2018. do 2020. godine bilježi se kontinuirani godišnji porast količina otpada kojem je ukinut status otpada, prosječno za 36 %. U 2021. godini prijavljena količina otpada koja je ušla na postupak ukidanja statusa otpada, iznosila je 407.905 tona što je za čak 104 % više u odnosu na prethodnu godinu kada je ta količina iznosila 200.325 tona (slika 1.).

Slika 1. Prijavljene količine otpada kojem je tijekom obrade ukinut status otpada, od 2015. do 2021. godine

U razdoblju 2015. do 2021. godine najviše prijavljenih količina otpada koje su ušle na postupak oporabe činili su građevni otpad, biorazgradivi otpad za aerobnu obradu (kompostiranje), staklo i biorazgradivi otpad za anaerobnu obradu, a zatim slijede otpad od drva i drugi biootpad, EE otpad i otpad od plastike (slika 2).

Slika 2. Značajnije vrste i količine otpada na ulazu u postupak ukidanja statusa otpada, od 2015. do 2021. godine

Od 2015. do 2017. godine najveći udio u ukupnoj količini otpada koji je ušao u postupak ukidanja statusa otpada činilo je otpadno staklo, u 2018. godini najveći udio činili su podjednako biorazgradivi otpad za aerobnu obradu (kompostiranje) i otpadno staklo, dok je u 2019. i 2020. godini najveći udio (30 % odnosno 36 %) činio građevni otpad. Od 2017. bilježi se prijavljivanje EE otpada u godišnjoj prosječnoj količini od 10.800 tona što predstavlja prosječni godišnji udio oko 10 %.

U 2021. godini prijavljeno je 407.905 tona otpada na ulazu u postupak ukidanja statusa otpada. Najviše je prijavljeno građevnog otpada (212.623 tone odnosno 52 %), a zatim slijede biorazgradivi otpad za aerobnu obradu – kompostiranje (81.951 tona odnosno 20 %), staklo (39.316 tona odnosno 10 %) i biorazgradivi otpad za anaerobnu obradu (32.744 tone odnosno 8 %) dok ostale vrste otpada imaju pojedinačni udio manji od 5 % u ukupnoj količini otpada koji su ušao na postupak oporabe. Za razliku od prethodnih godina, u 2021. godini bilježi se prijava kompozitnog materijala (13.537 tona) i otpada od metala (259 tona).

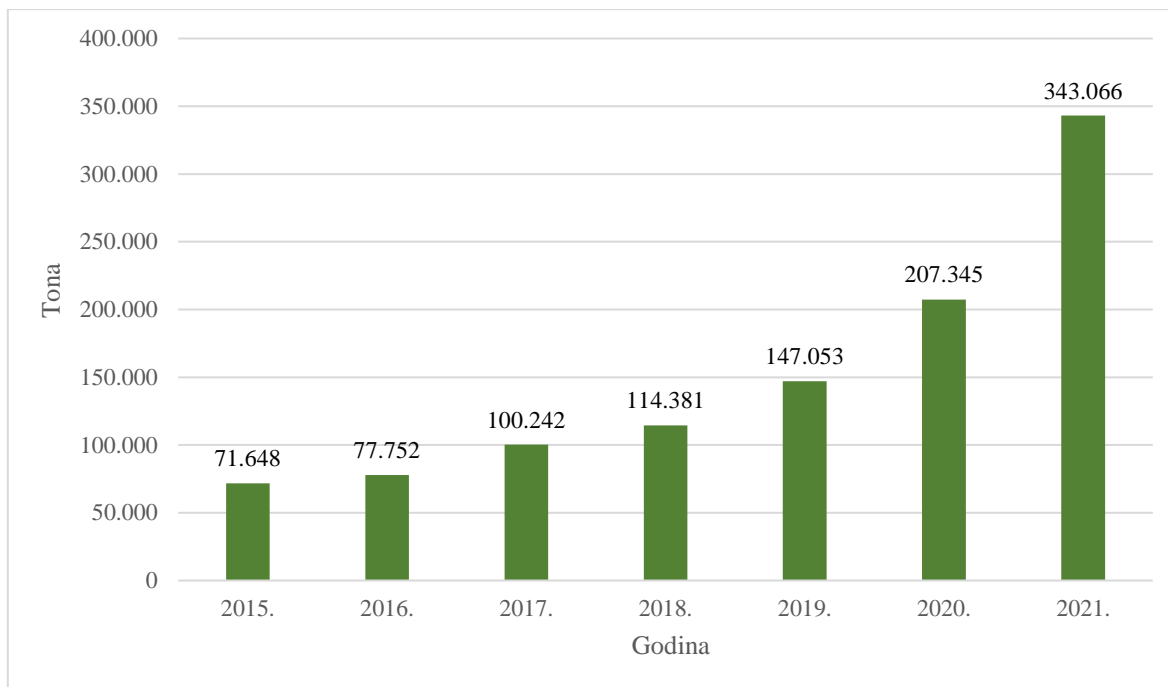
U 2021. godini, u odnosu na 2020. godinu, evidentirano je ukupno povećanje količina otpada koje su ušle na postupak ukidanja statusa otpada za 104 % odnosno za 207.580 tona. Pri tome je najveće povećanje zabilježeno kod građevnog otpada (140.891 tona), a zatim slijede biorazgradivi otpad za anaerobnu obradu (38.657 tona) i biorazgradivi otpad za aerobnu obradu – kompostiranje (29.234 tone).

Podaci o vrstama i količinama otpada koji su ušli u postupak ukidanja statusa otpada nakon kojeg im je ukinut status otpada za razdoblje od 2015. do 2021. godine prikazani su u tablici 4.

Tablica 4. Prijavljene vrste i količine otpada kojem je ukinut status otpada, od 2015. do 2021. godine

Vrsta otpada	2015.		2016.		2017.		2018.		2019.		2020.		2021.	
	Količina (t)	Udio (%)	Količina (t)	Udio (%)	Količina (t)	Udio (%)	Količina (t)	Udio (%)	Količina (t)	Udio (%)	Količina (t)	Udio (%)	Količina (t)	Udio (%)
Građevni otpad	-	-	966,85	1,02	19.557,84	24,31	17.125,42	15,26	42.113,00	30,40	71.731,80	35,81	212.622,51	52,13
Biorazgradivi otpad za aerobnu obradu - kompostiranje	-	-	9.342,47	9,86	7.351,51	9,14	28.932,91	25,79	36.076,16	26,04	52.716,95	26,32	81.950,82	20,09
Staklo	35.524,53	69,94	41.740,56	44,05	28.482,21	35,40	28.758,92	25,63	347,32	0,25	659,00	0,33	39.315,70	9,64
Biorazgradivi otpad za anaerobnu obradu	7.672,51	15,11	10.743,51	11,34	6.982,31	8,68	15.029,78	13,40	34.325,46	24,78	44.025,00	21,98	32.743,68	8,03
Otpad od drva i drugi biootpad	5.578,16	10,98	-	-	3.613,61	4,49	6.613,59	5,90	12.642,04	9,13	17.031,67	8,50	17.429,47	4,27
Kompozitni materijal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13.536,72	3,32
EE otpad	-	-	-	-	11.564,26	14,37	13.513,96	12,05	10.872,93	7,58	11.252,74	5,62	7.210,86	1,77
Otpad od plastike	1.918,10	3,78	30.980,57	32,69	2.581,57	3,21	1.994,42	1,78	1.920,12	1,39	2.294,78	1,15	2.638,84	0,65
Otpad od metala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	258,84	0,06
Otpadni tiskarski toneri	2,63	0,01	15,30	0,02	116,13	0,14	170,53	0,15	147,45	0,11	571,42	0,29	181,77	0,04
Otpadna odjeća i tekstil	96,05	0,19	87,78	0,09	80,13	0,10	44,52	0,04	65,87	0,05	37,16	0,02	11,26	0,00
Ostalo	-	-	-	-	5,40	0,01	5,23	0,00	5,27	0,00	4,26	0,00	4,57	0,00
Loživo ulje	-	-	881,58	0,93	122,30	0,15	-	-	-	-	-	-	-	-
200.324,78	50.791,98		94.758,63		80.457,27		112.189,28		138.515,62		200.324,78		407.905,03	

U razdoblju od 2015. do 2019. godine evidentirano je povećanje prijavljenih količina izlaznog materijala/ proizvoda nastalog nakon ukidanja statusa otpada, godišnje u prosjeku za 20 %, a u 2020. godini za 41 % u odnosu na prethodnu godinu. U 2021. godini prijavljena količina iznosila je 343.066 tona što je za 65 % više u odnosu na prethodnu godinu (slika 3).

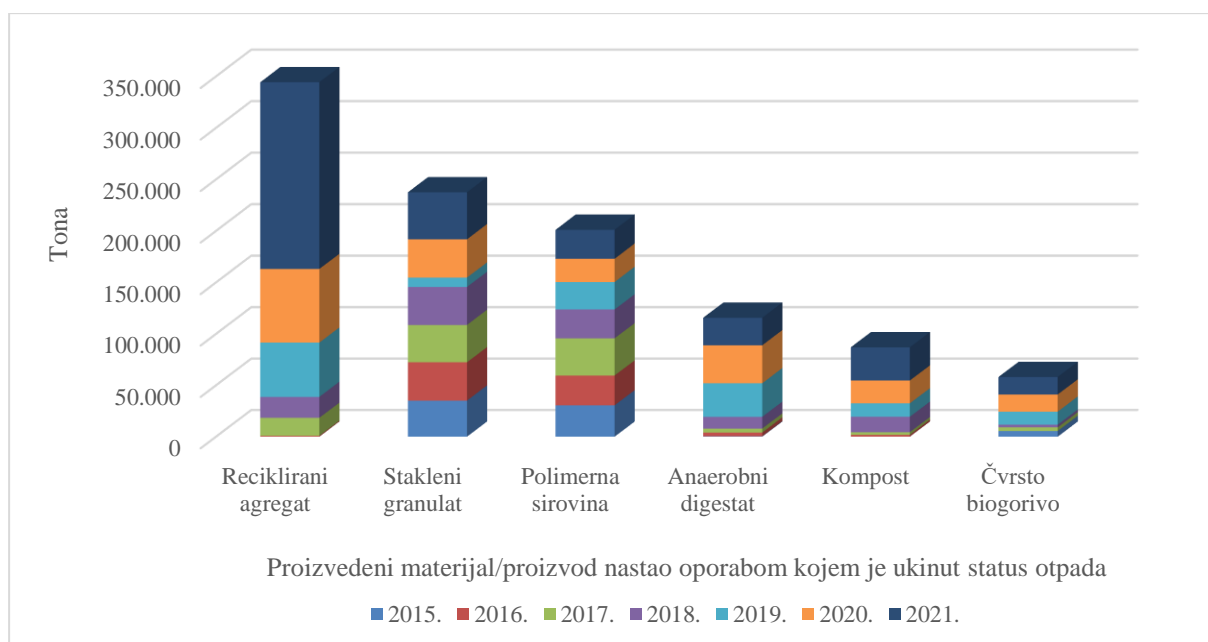
Slika 3. Prijavljene količine izlaznog materijala/ proizvoda nastalog nakon ukidanja statusa otpada, od 2015. do 2021. godine

U razdoblju 2015. do 2021. godine najviše materijala/proizvoda nastalih nakon ukidanja statusa otpada činili su reciklirani agregat, stakleni granulat (ambalažni i flat), floriglas i lomljeno staklo i polimerna sirovina, a zatim slijede anaerobni digestat, kompost i čvrsto gorivo (slika 4.).

Od 2015. do 2018. godine najveći udio u ukupnoj količini materijala/proizvoda nastalog nakon ukidanja statusa otpada činio je stakleni granulat (ambalažni i flat), floriglas, lomljeno staklo dok je u od 2019. do 2021. godine najveći udio imao reciklirani agregat.

U 2021. godini prijavljeno je 343.066 tona izlaznog materijala/proizvoda nastalog nakon ukidanja statusa otpada što je za 135.721 tonu odnosno 65 % više u odnosu na 2020. godinu. Najviše je prijavljeno recikliranog agregata (181.296 tona odnosno 53 %), a zatim slijede stakleni granulat (45.642 tone odnosno 13 %), kompost (32.207 tona odnosno 9 %), polimerna sirovina (28.110 tona odnosno 8 %), anaerobni digestat (26.792 tone odnosno 8 %) i čvrsto biogorivo (17.042 tone odnosno 5 %) dok ostali izlazni materijali/proizvodi imaju pojedinačni udio manji od 5 %.

U 2021. godini zabilježena je prijava dvije vrste proizvedenog materijala/proizvoda nastalog nakon ukidanja statusa otpada, a kojih nije bilo u prijašnjem razdoblju – radi se o kompozitnom materijalu za prekrivanje otpada na odlagalištima otpada, brtvljenje odlagališnih ploha (12.556 tona) i metalna sirovina (225 tona).

Slika 4. Značajnije vrste i količine izlaznih materijala/ proizvoda nastalih tijekom ukidanja statusa otpada, od 2015. do 2021. godine

Podaci o vrstama i količinama izlaznih materijala/proizvoda nastalog nakon ukidanja statusa otpada za razdoblje od 2015. do 2021. godine, nalaze se u tablici 5.

Tablica 5. Prijavljene vrste i količine izlaznih materijala/proizvoda nastalih nakon ukidanja statusa otpada, od 2015. do 2021. godine

Proizvedeni materijal/proizvod	2015.		2016.		2017.		2018.		2019.		2020.		2021.	
	Količina (t)	Udio (%)	Količina (t)	Udio (%)	Količina (t)	Udio (%)	Količina (t)	Udio (%)	Količina (t)	Udio (%)	Količina (t)	Udio (%)	Količina (t)	Udio (%)
Reciklirani agregat	-	-	874,83	1,13	17.480,52	17,44	20.403,75	17,84	52.795,28	35,90	71.498,20	34,48	181.296,38	52,55
Stakleni granulat (ambalažni i flat), floraglas, lomljeno staklo	35.112,45	49,01	37.303,43	47,98	36.299,07	36,21	36.881,93	32,24	9.117,74	6,20	37.145,03	17,91	45.642,19	13,30
Kompost I., II. I III. Klase i poboljšivač tla	-	-	1.825,53	2,35	2.596,13	2,59	15.004,70	13,12	13.045,18	8,87	22.209,38	10,71	32.207,44	9,39
Polimerna sirovina	30.530,19	42,61	28.985,30	37,28	36.198,11	36,11	28.059,10	24,53	26.656,67	18,13	22.562,39	10,88	28.109,96	8,19
Anaerobni digestat	350,00	0,49	3.715,70	4,78	3.855,03	3,85	11.400,76	9,97	32.660,27	22,21	36.935,10	17,81	26.792,03	7,81
Čvrsto biogorivo	5.578,16	7,79	-	-	3.539,71	3,53	2.581,04	2,26	12.642,04	8,60	16.716,29	8,06	17.042,30	4,97
Kompozitni materijal za prekrivanje otpada na odlagalištima otpada, brtvljenje odlagališnih ploha,...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12.556,14	3,66
Metalna sirovina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	225,19	0,07
Tonerski ulošci	2,63	0,00	15,30	0,02	11,44	0,01	6,87	0,01	77,36	0,05	250,09	0,12	181,77	0,05
Pamučne krpe i pamučnjak	74,90	0,10	69,36	0,09	60,10	0,06	37,35	0,03	52,80	0,04	24,70	0,01	8,00	0,00
Ostalo	-	-	-	-	5,40	0,01	5,30	0,00	5,30	0,00	4,26	0,00	4,57	0,00
Loživo ulje	-	-	881,58	1,13	122,30	0,12	-	-	-	-	-	-	-	-
Drvena ambalaža	-	-	4.080,71	5,25	73,90	0,07	-	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO:	71.648,33		77.751,74		100.241,71		114.380,80		147.052,64		207.345,45		343.065,97	

2. NUSPROIZVODI

2.1. Uvod

Obveze vezano za nusproizvode propisane su čl. 15. Zakona o gospodarenju otpadom (NN 84/2021, dalje u tekstu Zakon)³ i Pravilnikom o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada (NN 117/14, dalje u tekstu Pravilnik).⁴

Pregled podataka o nusproizvodima za 2021. godinu (dalje u tekstu Pregled) Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (dalje u tekstu MINGOR) izradilo je temeljem zaprimljenih izvješća o nusproizvodima za 2021. godinu koje su tvrtke upisane u Očevidnik nusproizvoda bile u obvezi dostaviti u MINGOR do 1. ožujka 2022. godine.

Nusproizvod je definiran kao tvar ili predmet koji je nastao kao rezultat proizvodnog procesa čiji primarni cilj nije proizvodnja te tvari ili predmeta.

Posjednik nusproizvoda može s istim postupati kao s nusproizvodom, a ne kao s otpadom ako ishodi povrdu MINGOR-a o upisu nusproizvoda u Očevidnik nusproizvoda.

2.2. Nusproizvodi od 2014. do 2021. godine

Tvrtka koja je upisana u Očevidnik nusproizvoda podnosi za svaki pojedini nusproizvod Zahtjev za upis nusproizvoda u Očevidnik nusproizvoda. Upisanom nusproizvodu dodjeljuje se pripadajući broj nusproizvoda (NUS-). Iz navedenog razloga broj tvrtki koje su upisane u Očevidnik nusproizvoda različit je od broja nusproizvoda upisanih u Očevidnik nusproizvoda.

U razdoblju od 2014. godine do kraja 2021. godine u Očevidnik nusproizvoda upisane su ukupno 202 tvrtke od čega ih je osam izbrisano i 231 nusproizvod od čega ih je 19 izbrisano.

U 2021. godini u Očevidnik nusproizvoda upisano je osam tvrtki i 12 nusproizvoda. Slijedom navedenoga, evidentirane su ukupno 194 tvrtki koje su bile u obvezi do 1. ožujka 2022. godine za 2021. godinu dostaviti u MINGOR ukupno 212 izvješća o nusproizvodima (tablica 6.).

Od 194 tvrtki svoju obvezu propisanu Pravilnikom u 2021. godini ispunilo je 158 tvrtki koje su dostavile ukupno 166 izvješća o nusproizvodima od čega su u 145 izvješća prijavljeni podaci o količinama nusproizvoda, a u 21 izvješća je prijavljeno da nije bilo nusproizvoda. Svoju obvezu dostave izvješća o nusproizvodima za 2021. godinu nije ispunilo 36 tvrtki koje nisu dostavile ukupno 46 izvješća (tablica 7).

---

³ U srpnju 2021. stavljen je van snage Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19, 98/19) u kojem su čl. 14. bile propisane obveze vezane za nusproizvode.

⁴ Stupanjem na snagu Pravilnika o gospodarenju otpadom (NN 106/2022) nusproizvodi više nisu regulirani Pravilnikom o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada (NN 117/14).

Tablica 6. Broj tvrtki upisanih u Očevidnik i broj nusproizvoda u Očevidniku nusproizvoda u razdoblju od 2014. do 2021. godine

Očevidnik nusproizvoda				
	Broj tvrtki		Broj vrsta otpada	
	Upisano ⁵	Izbrisano	Upisano	Izbrisano
Ukupno evidentirano u razdoblju 2014.-2021.:	202	8	231	19
Očekivani broj tvrtki / NUS izvješća koja su trebala biti dostavljena za 2021. godinu	194		212	
Broj tvrtki / NUS izvješća koja su dostavljena za 2021. godinu	158		166	

Tablica 7. Broj izvješća o nusproizvodima u 2021. godini

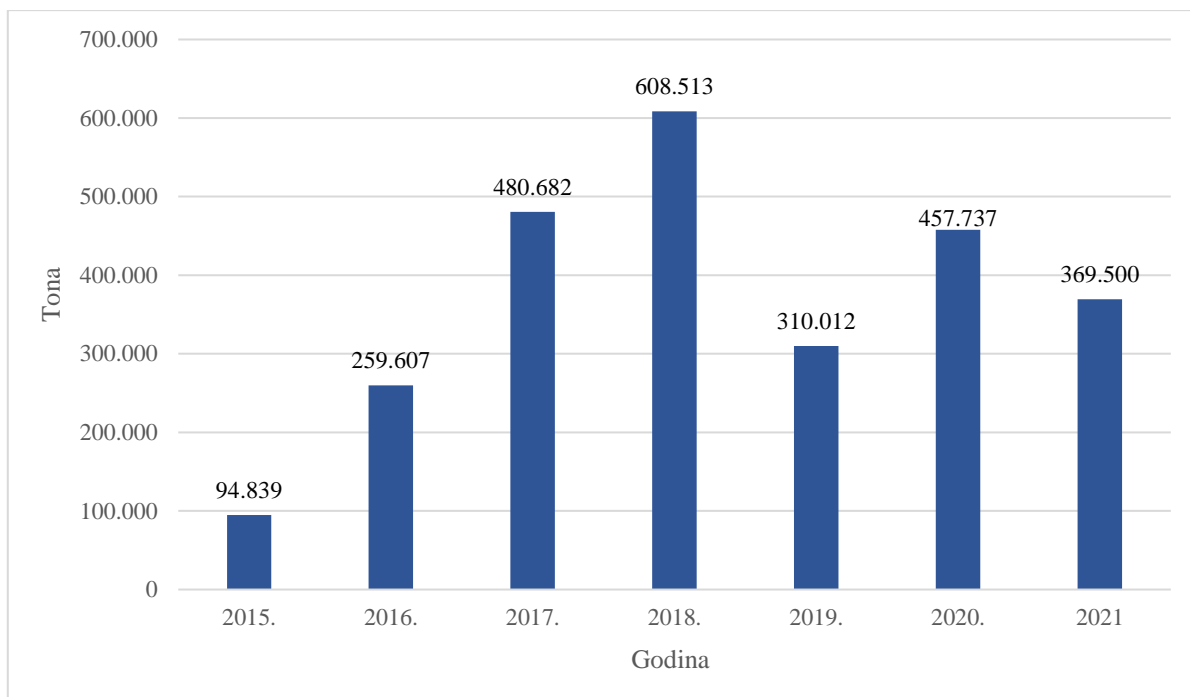
Broj izvješća o nusproizvodima			
Dostavljeno		Nije dostavljeno	Ukupno
Sadrži podatke o količinama	Nije bilo nusproizvoda		
145	21	46	212

U razdoblju od 2015. do 2018. godine bilježi se povećanje prijavljenih količina nusproizvoda, godišnje u prosjeku za 20 %, a u 2019. godini za 49 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Najveće smanjenje evidentirano je kod nusproizvoda (gnoj i gnojovka) koji se koriste u procesu proizvodnje bioplina⁶ i kod ostataka od obrade drva. Promatrajući razdoblje od 2019. do 2021. godine, evidentirane su oscilacije ukupne količine prijavljenih nusproizvoda i to najvećim dijelom zbog nusproizvoda od gnoja kojeg je 2020. godine prijavljeno tri puta više (109.033 tone) u odnosu na 2019. godinu dok ga je u 2021. godini prijavljeno za 2,5 puta manje (100.300 tona) u odnosu na 2020. godinu.

U 2021. godini prijavljeno je 369.500 tona nusproizvoda što je za oko 19 % manje u odnosu na prethodnu godinu kada je ta količina bila 457.737 tona, slika 5.

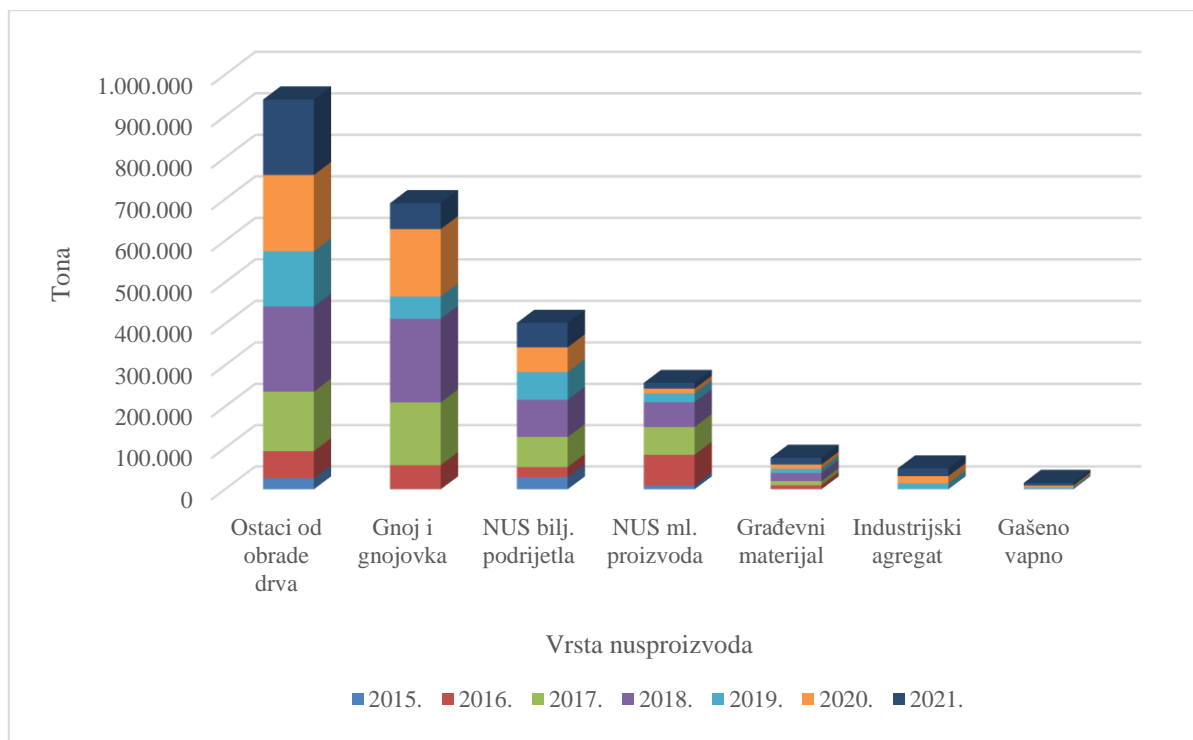
⁵ Broj upisanih tvrtki bez ponavljanja istih po godinama.

⁶ U 2019. godini iz Očevidnika nusproizvoda izbrisano je pet nusproizvoda koji se odnose na gnojovku. Zbog navedenog je izostala prijava gnojovke u 2019. godini koja je u 2018. godini iznosila 165.320,75 tona.

Slika 5. Prijavljene količine nastalih nusproizvoda, od 2015. do 2021. godine

U razdoblju 2015. do 2021. godine najviše prijavljenih nusproizvoda činili su ostaci od obrade drva, gnoj i gnojovka te nusproizvodi biljnog podrijetla, a zatim slijede sve ostale vrste nusproizvoda (slika 6).

Slika 6. Značajnije vrste i količine nastalih nusproizvoda, od 2015. do 2021. godine

U 2015. godini najveći udio u ukupnoj količini nusproizvoda podjednako su imali nusproizvodi biljnog podrijetla i ostaci od obrade drva, u 2016. godini nusproizvodi mliječnih prerađevina, u 2017. godini gnoj i gnojovka, u 2018. godini podjednako gnoj i gnojovka i ostaci od obrade drva dok su u razdoblju od 2019. do 2021. godini najveći udio (u prosjeku 44 %) imali ostaci od obrade drva.

Prijavljene količine svih nastalih nusproizvoda u razdoblju 2015. do 2021. godine prikazane su u tablici 8.

Tablica 8. Prijavljene vrste i količine nastalih nusproizvoda, od 2015. do 2021. godine

Vrsta nusproizvoda	2015.		2016.		2017.		2018.		2019.		2020.		2021.	
	Količina (t)	Udio (%)	Količina (t)	Udio (%)	Količina (t)	Udio (%)	Količina (t)	Udio (%)	Količina (t)	Udio (%)	Količina (t)	Udio (%)	Količina (t)	Udio (%)
Ostaci od obrade drva	26.486,85	27,64	65.706,54	25,31	143.960,29	29,95	205.383,08	33,75	133.015,61	42,91	183.916,28	40,18	181.785,92	49,20
Gnoj i gnojovka	-	-	58.250,99	22,44	151.958,55	31,61	201.927,82	33,18	53.529,99	17,27	162.562,60	35,51	62.262,15	16,85
Nusproizvodi biljnog podrijetla	29.409,62	30,69	24.468,44	9,43	72.732,12	15,13	89.849,79	14,77	67.050,28	21,63	59.773,80	13,06	57.881,96	15,66
Industrijski agregat	12.988,81	13,55	-	-	-	-	-	-	14.450,64	4,66	17.451,62	3,81	18.559,29	5,02
Građevni materijal	-	-	9.857,12	3,80	10.059,20	2,09	19.481,24	3,20	10.206,22	3,29	10.270,40	2,24	16.438,84	4,45
Nusproizvodi mliječnih prerađevina	9.149,12	9,55	74.268,36	28,61	67.270,05	13,99	59.809,82	9,83	21.554,31	6,95	11.295,90	2,47	13.989,30	3,79
Gašeno vapno	3.295,78	3,44	-	-	-	-	-	-	4.808,68	1,55	4.826,54	1,05	6.265,10	1,70
Pepeo	-	-	-	-	1.679,82	0,35	944,40	0,16	773,83	0,25	3.410,25	0,75	5.087,86	1,38
Metali	1.277,80	1,33	244,19	0,09	736,59	0,15	1.351,69	0,22	1.035,52	0,33	995,45	0,22	3.837,06	1,04
Ostalo	5.777,16	6,03	13.708,34	5,28	14.196,82	2,95	13.216,06	2,17	2.883,99	0,93	2.670,66	0,58	2.767,40	0,75
Tekstil	-	-	459,35	0,18	618,68	0,13	682,18	0,11	517,04	0,17	435,09	0,10	368,19	0,10
Polimeri	-	-	2.564,89	0,99	557,92	0,12	691,67	0,11	185,99	0,06	127,98	0,03	256,91	0,07
Nusproizvodi životinjskog podrijetla	7.446,48	7,77	10.078,48	3,88	16.912,09	3,52	15.175,72	2,49	-	-	-	-	-	-
UKUPNO:	95.831,62		259.606,69		480.682,13		608.513,46		310.012,10		457.736,57		369.499,98	

U 2021. godini najviše nusproizvoda (327.255 tona odnosno 89 %) koristile su tvrtke u Hrvatskoj dok je ostatak (42.245 tona odnosno 11 %) izvezen (tablica 9).

Tablica 9. Korištene količine nusproizvoda korištene po državama u 2021. godini

Država	Korištene količine nusproizvoda (t)	Udio (%)
Hrvatska	327.254,87	88,57
Italija	22.486,67	6,09
Mađarska	13.100,14	3,55
Slovenija	4.227,91	1,14
BiH	1.041,99	0,28
Španjolska	508,37	0,14
Njemačka	448,48	0,12
Kina	209,24	0,06
Litva	115,73	0,03
Velika Britanija	106,58	0,03
Ukupno:	369.499,98	

3. ZAKLJUČAK

Primjena Pravilnika o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada, u razdoblju od 2015. do 2021. godine, putem korištenja dvaju propisanih instrumenata, Očevidnika ukidanja statusa otpada i Očevidnika nusproizvoda, utjecalo je na smanjenje količina otpada te time na razvoj tržišta sekundarnih sirovina.

Koncept ukidanja statusa otpada obuhvaća skup uvjeta koje materijal koji potječe iz otpada mora ispuniti, a koji garantiraju kvalitetu budućeg materijala takvu da taj materijal neće biti odbačen niti da će imati negativan utjecaj na zdravlje ljudi i okoliš. Njime se potiče razvoj tržišta sekundarnih sirovina koje se unaprjeđuje kroz aktivnosti na razvoju zajedničkih kriterija tj. standarda kvalitete za pojedine kategorije sekundarnih sirovina čime se osigurava da korisnici budu sigurni u kvalitetu sekundarnih sirovina, što će pospješiti i njihovo korištenje.

U razdoblju od 2015. do 2021. godine bilježi se kontinuirani porast broja tvrtki upisanih u Očevidnik za ukidanje statusa otpada kao i porast vrsta / količina otpada kojem je odobreno ukidanje statusa otpada. U 2021. godini najveći udio (52 %) u ukupnoj količini otpada kojem je ukinut status otpada činio je građevni otpad, dok je najveći udio (53 %) u količini izlaznog materijala/proizvoda nastalog nakon ukidanja statusa otpada imao reciklirani agregat.

Također, bilježi se i kontinuirani porast broja tvrtki upisanih u Očevidnik nusproizvoda kao i porast vrsta / količina nastalih nusproizvoda. U 2021. godini prijavljeno je 19 % manje ukupne količine nusproizvoda u odnosu na prethodnu godinu i to najvećim dijelom zbog smanjenja količine nusproizvoda od gnoja.

S obzirom da u svakom proizvodnom procesu osim proizvoda odnosno materijala koji se namjerno proizvodi nastaje i jedan ili više tvari/materijala koji nisu glavni cilj proizvodnog procesa, a čije nastajanje se ne može izbjeći iznimno je važno znati prepoznati u kojem trenutku određeni materijal stvarno postaje otpad odnosno nusproizvod kako bi se izbjegla šteta za okoliš ili nepotrebni troškovi za poslovanje.

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

Radnička cesta 80/7, 10000 Zagreb
Tel + 385 1 4886 840
www.mingor.gov.hr